

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ УКРАЇНИ У МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІХ ООН

Л.В. ПЕРОВА

Здобувач кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Навчально-наукового інституту права ім. Володимира Великого МАУП, Київ, Україна

e-mail: zarosi@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-1511-6722>

SUPPORTUL ADMINISTRATIV ȘI LEGAL A PARTICIPĂRII UCRAINEI LA OPERAȚIUNILE ONU DE MENȚINERE A PĂCII

Articolul este dedicat examinării problemelor administrative, juridice și practice ale participării Ucrainei la operațiunile internaționale ale ONU de menținere a păcii.

Se stabilește că Ucraina, ca stat fondator al ONU, a început să participe la operațiuni de menținere a păcii abia după proclamarea independenței în 1992.

Autorul constată că istoria formării în Ucraina a bazei administrative și legale a activităților de menținere a păcii își ia începutul din 3 iulie 1992 prin adoptarea de către Rada Supremă a Ucrainei a Rezoluției nr. 2538-XII „Cu privire la participarea batalioanelor forțelor armate ale Ucrainei la operațiunea de menținere a păcii a ONU în zonele de conflict de pe teritoriul fostei Iugoslavii”.

La fel, se menționează că contingentele ucrainene au fost implicate în operațiuni ale ONU de menținere a păcii.

Se remarcă faptul că astăzi însăși Ucraina are nevoie de ajutor pentru soluționarea conflictului din estul țării prin măsuri internaționale de menținere a păcii în legătură cu încălcarea integrității sale teritoriale de către un stat – membru permanent al Consiliului de Securitate al ONU.

Cuvinte-cheie: *sprijin administrativ și legal pentru participarea Ucrainei la operațiunile internaționale de menținere a păcii a ONU, operațiunile ONU de menținere a păcii, forțele ONU de menținere a păcii, activitățile de menținere a păcii din Ucraina, participarea forțelor armate ale Ucrainei la operațiuni internaționale de menținere a păcii.*

ADMINISTRATIVE AND LEGAL INSURANCE OF UKRAINE'S PARTICIPATION IN UN PEACE-MAINTENANCE OPERATIONS

The article is devoted to examining the administrative, legal and practical issues of Ukraine's participation in UN international peacekeeping operations.

It is established that Ukraine, as the founding state of the UN, began to participate in peacekeeping operations only after the proclamation of independence in 1992.

The author notes that the history of the formation in Ukraine of the administrative and legal basis of peacekeeping activities begins on July 3, 1992 with the adoption by the Verkhovna Rada of Ukraine of Resolution no. 2538-XII “On the participation of the battalions of the armed forces of Ukraine in the UN peacekeeping operation in the conflict zones on the territory of the former Yugoslavia”.

It is also noted that Ukrainian contingents have been involved in UN peacekeeping operations.

It is noteworthy that today Ukraine itself needs assistance in resolving the conflict in the east of the country through international peacekeeping measures in connection with a violation of its territorial integrity by a permanent member state of the UN Security Council.

Keywords: *administrative and legal support for Ukraine's participation in UN international peacekeeping operations, UN peacekeeping operations, UN peacekeeping forces, Ukrainian peacekeeping activities, participation of Ukrainian armed forces in international operations peacekeeping.*

ASSURANCE ADMINISTRATIVE ET JURIDIQUE DE LA PARTICIPATION DE L'UKRAINE AUX OPÉRATIONS DE MAINTIEN DE LA PAIX DES NATIONS UNIES

L'article est consacré à l'examen des questions administratives, juridiques et pratiques de la participation de l'Ukraine aux opérations internationales de maintien de la paix des Nations Unies.

Il est établi que l'Ukraine, en tant qu'État fondateur de l'ONU, n'a commencé à participer aux opérations de maintien de la paix qu'après la proclamation de l'indépendance en 1992.

L'auteur note que l'histoire de la formation en Ukraine de la base administrative et juridique des activités de maintien de la paix commence à partir de 3 July 1992 avec l'adoption par la Verkhovna Rada D'Ukraine de la résolution no. 2538-XII "sur la participation des bataillons des Forces armées ukrainiennes à l'opération de maintien de la paix des Nations Unies dans

De même, il est à noter que des contingents ukrainiens ont été impliqués dans des opérations de maintien de la paix des Nations Unies.

Il est à noter qu'aujourd'hui, l'Ukraine elle-même a besoin d'aide pour résoudre le conflit dans l'est du pays grâce à des mesures internationales de maintien de la paix en relation avec la violation de son intégrité territoriale par un État membre permanent du Conseil de sécurité des Nations Unies.

Mots-clés: *appui administratif et juridique à la participation de l'Ukraine aux opérations de maintien de la paix internationales des Nations unies, opérations de maintien de la paix des Nations unies, forces de maintien de la paix des Nations unies, activités de maintien de la paix ukrainiennes, participation des forces armées ukrainiennes aux opérations de maintien de la paix internationales.*

АДМИНИСТРАТИВНАЯ И ПРАВОВАЯ ПОДДЕРЖКА УЧАСТИЯ УКРАИНЫ В МИРОТВОРЧЕСКИХ ОПЕРАЦИЯХ ООН

Статья посвящена исследованию административно-правовых и практических вопросов участия Украины в международных миротворческих операциях ООН.

Определено, что Украина, будучи государством-основателем ООН, начала участвовать в миротворческих операциях только после провозглашения независимости в 1992 году.

Установлено также, что история становления административно-правового регулирования миротворческой деятельности Украины берет свое начало от утверждения Верховной Радой Украины Постановления № 2538-XII от 3 июля 1992 года "Об участии батальонов Вооруженных сил Украины в миротворческих силах Организации Объединенных Наций в зонах конфликтов на территории бывшей Югославии".

Отмечено, что украинские контингенты были привлечены к миротворческим операциям ООН.

Подчеркивается, что сегодня Украина сама нуждается в помощи в урегулировании конфликта на Востоке Украины мерами международного миротворческого воздействия в связи с нарушением ее территориальной целостности государством - постоянным членом Совета Безопасности ООН.

Ключевые слова: *административно-правовое обеспечение участия Украины в международных миротворческих операциях ООН, миротворческие операции ООН, миротворческие силы ООН, миротворческая деятельность Украины, участие Вооруженных Сил Украины в международных миротворческих операциях.*

Постановка проблеми. За рівнем участі у миротворчих операціях ООН наша держава є однією з перших серед європейських країн. Протягом двадцяти семи років Україна виступає як значний контриб'ютор військового і цивільного персоналу до операцій ООН з підтримання миру. Зважаючи на значні політичні та економічні дивіденди від участі у миротворчих операціях, здобутий досвід, Україна зацікавлена в подальшій активізації цієї форми міжнародного співробітництва. Співпраця України з ООН у галузі миротворчої діяльності постійно розширюється та поглиблюється. Актуальність участі українських контингентів в миротворчих операціях ООН та вдосконалення адміністративного регулювання цієї участі полягає у тому, що 29-річний процес миротворчої діяльності України є важливим саме у контексті діяльності цієї провідної міжнародної організації, ставлячи акценти на характері проведення таких операцій, їх сутності та основних

напрямах самої миротворчої діяльності. Змістовна сторона міжнародних і адміністративно-правових аспектів участі України у миротворчих операціях ООН розглянута у відповідних постановах Верховної Ради, Указах Президента, рішеннях Кабінету Міністрів. Важливим є розгляд і прийняття резолюцій Ради Безпеки ООН, без яких миротворча операція офіційно не може розпочатись.

Стан дослідження. Питання адміністративно-правового забезпечення участі України у миротворчих операціях ООН постійно перебувають у полі зору вітчизняних науковців. Окремі аспекти цієї теми висвітлювали у своїх наукових роботах О. Бодрук, Л. Головатюк, В. Гречанінов, В. Гудим, О. Гушин, О. Заболотний, В.О.Заросило, А. Каляєв, В. Кривошеєв, О. Луник, П. Назаренко, В. Смолянюк, Я. Радиш та ін

Саме тому, метою статті є дослідження адміністративно-правового забезпечення учас-

ті України у міжнародних операціях у напрямку зміцнення миру і досягнення стабільності на міжнародному рівні не тільки як її складової, але й як контриб'ютора у справі миру та стабільності.

Виклад основного матеріалу. Сприяння зміцненню миру та стабільності на європейському континенті залишається одним з головних зовнішньополітичних пріоритетів України та невід'ємною складовою світової системи безпеки. Держава Україна активно виступає за налагодження більш тісного співробітництва з ООН, подальше зміцнення ролі ООН як важливого механізму забезпечення стабільності на континенті,

Україна входить до першої десятки держав за участю в миротворчих місіях. З липня 1992 р., у статусі незалежної держави, Україна почала брати участь у миротворчих операціях під егідою міжнародних організацій, що підтверджує дійсні наміри нашої держави щодо активного включення до колективних заходів збереження миру та стабільності як у Європі, зокрема, так і у світі, загалом [1].

Участь України у миротворчих операціях розпочалась у складі миротворчих сил ООН з охорони (СООНО) із затвердженням Верховною Радою України Постанови «Про участь батальйонів Збройних Сил України в Миротворчих силах Організації Об'єднаних Націй у зонах конфліктів на території колишньої Югославії» [2]. Відтоді наша держава зробила істотний внесок у миротворчі операції ООН.

Українські контингенти були залучені до миротворчої діяльності у:

- 1) миротворчих операцій ООН;
- 2) миротворчої операції Спільних миротворчих сил за договірним мандатом: у Зоні безпеки Придністровського регіону Республіка Молдова проводить у складі військовослужбовців ЗС Молдови, Придністров'я, Російської Федерації та України на основі «Угоди про принципи мирного врегулювання збройного конфлікту у Придністровському регіоні Республіки Молдова» від 21 липня 1992 року [3];
- 3) місій НАТО (Косово, Ірак, Афганістан). Починаючи з 19 лютого 2006 р. у Тренувальній місії НАТО в Республіці Ірак (ТНМ-І) виконує завдання миротворчий персонал Збройних Сил України у кількості 6 офіцерів відповідно до Указу Президента України від 30 листопада 2005 р. № 1675/2005 (ТМН-І) [4].

Згідно з Указом Президента України від 26 січня 2007 р. № 47/2007 [6], Указом Президента України від 15 січня 2010 р. № 27/2010 [7], Технічною угодою між Міністерством оборони України та Міністерством охорони краю Литовської Республіки щодо направлення миротворчого персоналу України для виконання завдань у складі литовського контингенту, що діє в рамках МССБ, Угодою (Рамкова та Фінансова) між Україною та НАТО про участь України в операції МССБ, Технічною угодою між Міністерством оборони України та Міністерством національної оборони Республіки Польща про направлення українського миротворчого персоналу для виконання завдань у складі польського військового контингенту в провінції Газні (Афганістан), що діє в рамках МССБ);

4) поліцейської місії Європейського Союзу в Боснії і Герцеговині [7]

5) антипіратської операції Європейського Союзу АТАЛАНТА [8]

6) антитерористичної операції НАТО «Активні зусилля» [9]

7) Багатопрофільній інтегрованій місії ООН зі стабілізації у Малі [10] згідно Указу Президента України від 9 січня 2019 року №5.

Треба зазначити, що миротворчою діяльністю, виключно в рамках ООН, участь України у багатонаціональних операціях не обмежується, проте діяльність кожної операції відповідає положенням Статуту ООН.

Сьогодні Україна сама потребує допомоги у врегулюванні конфлікту заходами міжнародного миротворчого впливу. Ситуація на Сході України є унікальною і обумовлюється насамперед штучністю проблеми сепаратизму, оскільки насправді відбувається порушення територіальної цілісності України державою – постійним членом Ради Безпеки ООН.

Висновки. Адміністративно-правове забезпечення участі України у міжнародних миротворчих операціях ООН дає вагомий позитивні результати, серед яких – визначення сучасних вимог і коригування пріоритетів розвитку Збройних Сил та модернізації озброєнь і військової техніки, у тому числі з використанням можливостей військово-технічного співробітництва зі збройними силами інших держав, набуття військовослужбовцями цінного професійного досвіду, зміцнення авторитету нашої держави, створення сприятливого

клімату для налагодження та активізації двостороннього співробітництва з відповідними державами.

Бібліографія

1. ДРОНГОВСЬКИЙ, О.С. Правове регулювання участі Збройних Сил України в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки. *Юридична наука*. 2013. №5. С.90

2. Про участь батальйонів Збройних сил України в Миротворчих Силах Організації Об'єднаних Націй у зонах конфліктів на території колишньої Югославії: Постанова Верховної Ради України від 3 липня 1992 року № 2538-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №38. 564 ст.

3. Про заходи довіри і розвиток контактів між Республікою Молдова та Придністров'ям: Угода, Міжнародний документ від 20.03.1998 року №998_171. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_171 (Дата звернення 09.02.2020). Назва з екрану.

4. Про направлення миротворчого персоналу України до Республіки Ірак: Указ Президента України від 30 листопада 2005 р. № 1675/2005 (ТМН-І). *Урядовий кур'єр* від 07.12.2005 р. №233.

5. Про направлення миротворчого персоналу України для участі в операції Міжнародних сил сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан : Указ Президента України від 26 січня 2007 р. №47/2007. *Офіційний вісник України* від 05.02.2010 р. №6, с.36

6. Про направлення додаткового миротворчого персоналу України для участі в операції Міжнародних сил сприяння безпеці в Ісламській Республіці Афганістан : Указ Президента України від 15 січня 2010 р. №27/2010. *Офіційний вісник Президента України* від 25.01.2010 р. №3, с.82

7. Про фінансове забезпечення діяльності Українського контингенту в операції багатонаціональних Сил з виконання угоди на території Боснії та Герцеговини : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 1996 р. №362.[Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/362-96-%D0%BF>. (Дата звернення -09.02.2020). Назва з екрану.

8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 листопада 2009 р. «Щодо участі України в операції Європейського Союзу «EU NAVFOR ATALANTA» : Указ Президента України від 20 січня 2010 р. №41. *Офіційний вісник Президента України* від 05.02.2010 р. №5, с.5

9. Про затвердження Угоди (у формі обміну листами) між Україною та Організацією Північноатлантичного договору про участь України у військово-морських операціях на Середземному морі в рамках операції «Активні зусилля» (ОА3) : Указ Президента України від 26 січня 2006 р. №71/2006. *Офіційний вісник Президента України* від 08.02.2006 р. №4, с.44.

10. Про направлення національного персоналу для участі України в Багатопрофільній інтегрованій місії ООН зі стабілізації у Малі: Указ Президента України від 09.01.2019 р. №6/2019. *Офіційний вісник Президента України* від 17.01.2019 р. №1, с.6